

TISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRÁK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán azítottva.
 Egész évre: 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre: 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyszer az óra 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágy: Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok vizs. Előfizetések és hirdetések a
 száadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

A béke előjele.

Az olaszok Velencét féltik most megkezdett offenzívánktól, a franciák Páris védelmére készülnek, mert a német támadás már a „világ fővárosát” fenyegeti. S csodálatos, hogy ez a közvetlen veszedelem meghozta az első békehangokat az ántánt engesztelhetetlen táborából. Balfour, az angol külügyminiszter május 14-én két alkalommal is kinyilatkoztatta az angol alsóházban, hogy az angol kormány minden békejavaslatot megvizsgál s helytelenítette lord Robert Cecil szavainak olyan értelmezését, mintha Anglia minden békeajánlatot visszautasítana, bármilyen természetű legyen is. Az angol külügyminiszternek ez a kijelentése diplomáciai nyelven nyílt felszólítást jelentett Németországhoz.

Páris veszedelme megpuhította Clémenceaut, a vén tigris is, s a francia miniszterelnök az általa alapított lapban intézett nyílt felhívást s mondotta ki azt a szót, amit oly nehezebbre esett kijelenteni: beszéljen Németország, mi várjuk javaslatait!

Hogy ez a felhívás mennyire komoly, mutatja Burián válasza, melyet a bécsi Fremdenblatt, a külügyminiszter lapja utján adott ezekre a felszólításokra. Kijelentette a külügyminiszter, hogy a középponti hatalmak békecéljai nem változtak.

A kérdés és a reá adott felelet megjelölik a béke útját. Annyi visszautasított békeajánlkozás után többet a külügyminiszter nem mondhatott. Mindenki tudja, hogy nemcsak Magyarország és Ausztria, hanem Németország is, kész a békére s csak az elzászi kérdést kell kikapcsolni — s kész a béke.

De hogy Burián válasza kielégítő is volt, mutatja az, hogy e kijelentés után megsokasodtak a béke szimptomái a semleges államokban. Svájcban és Hollandiában egyre több kísérlet és törekvés mutatkozik, melyek azt célozzák, hogy a semleges kormányokat közbelépésre bírják.

Orlando, olasz miniszterelnök is elérkezettnek látja az időt arra, hogy közeledjék. Politikai barátainak kijelentette, hogy a kormányban megvan a készség, hogy az elfogadható békéről tárgyaljon.

A francia lapok békecikkei is szimptomatikusak s a franciák most egy

nagy lépéssel jöttek közelebb a békéhez: híreket közölnek, melyek Clémenceau bukását emlegetik. Ez azt mutatja, hogy a franciák elvesztették reményüket a háboruban s készek félretenni az utból Clémenceaut, a béke legnagyobb ellenségét.

Honnan van ez a békekészség az ántántnál? Talán a németek kiszolgáltatják már a német császárt az ántántnak, mely a császár fejét akarja? Vagy talán elég demokratáknak bizonyultunk mi, akiktől az antant demokratizálódást követelt? Vagy Románia nem akarja többé Erdélyt és Szerbia a Bánságot? Nem. Mi nem változtunk meg, de az ántánt veszedelme lett nagyobb s ez okozza a békehajlandóságot. A békét hadseregeink fogják megcsinálni s nem a mi békebarátaink.

A ránk következő három hónap sikerei fogják megérlelni a békét. S ha ez a három hónap nem hoz döntő vereséget az ántántra, akkor nem lesz béke hosszú ideig még akkor sem, ha itt mindenki békebarát lesz is, nemcsak Károlyi Mihály.

Tanuljunk meg tótul.

Vettük a következő sorokat:

A Tiszántúl mai vezető cikke bennem fájdalmas érzést keltett s ezt a Nagyváradon lakó katolikus tótok feljajdulásai még növelték. Én értem a cikkirő tiszteletreméltó gondolatát, amely a pánszlávok elnémitására irányul s tényleg a hazafias tótokról le is kell szedni ezeket a nyelveket mielőbb, ha azt akarjuk, hogy a jóviszony a tótokkal helyreálljon.

De valamit elfeledett a cikkirő ur s én ezt nem hallgathatom el. És ez az: él a Kárpátok alján egy nép, amelynek fejlett irodalmát nem ismerjük, amelynek epikai költészete bámulatosan fejlett, lirája verdesi a kulturnépekét, amelynek dalaiban Magyarország északi részének folyói, hegyei, völgyei, falvai, emberei szólalnak meg; egy ismeretlen földalatti nép, amellyel nem törődünk, hogy szellemi kincseit megismerjük, megértjük és felfedezzük.

Felfedezőink elmennek a pápuáknhoz, el az emberevőkhöz, el a Kilimán Dzsárára, fel a vogulokhoz, cseremizekhez, csuvaszokhoz, zürjénekhez, ismerjük az afrikai vad népeket is, csak a tótokat nem látogatják meg, annak irodalmi, páratlan kincseit — mint minden magyar kincset — hagyják pusztulni.

Egyet kivéve: a tót zenét, mert ezt a csárdáskirálynő s a Tatárjárás szerzői értékcsökkenték meg a „mert a Berta, mert a Berta nagy liba, nagy liba, Vigan jár a mozi, mozi, moziba, moziba”. Ez is tót muzsika. Jó lenne bizony tótul megtanulni s megnézni, mi forr a felszín alatt, az elrejtett barlangokban. Elámulna a magyar glóbus, ha megismerné ennek a hozzánk hű ka-

tholikus tótságnak csodás szellemi fejlettségét. Ez se kerülne többbe, mint a délszláv irodalom ismertetésére kiadott folyóirat és egyéb irat, ami ránk nézve majdnem közös. Ami alattunk van, azzal nem törődünk, nem csoda, ha kissé elhidegedtek tőlünk a derék tótok. Nem késő sosem egy nép szívéhez közel férközni s barátosi Balogh Benedekéknek Japánba adtunk költséget és szubvenciót, tegyük meg azt a szivességet s tanuljanak meg tótul azok, akiknek hivatásuk a közöttünk élő népek megismerése. Mindig a német fedezze fel számunkra, hogy mi van nálunk a szumir rokon ság óta?

Közöltük ezt az észrevételt s adjuk hozzá nyomban a magunk megjegyzéseit.

Más a becsületes tót nép és megint mások a nemzetiségi agitátorok. A tót nép mindig hű volt a magyarhoz, melyhez katolikus vallása is csatolja, az agitátorok abból akarnak maguk részére pecsenyét sütni, hogy a tótot a magyar nemzetől elidegenítsék. A tót szívesen és könnyen tanul magyarul, ahol hozzájut, az Alföldön egész katolikus tót községek úgy megmagyarosodtak, hogy ma mindenki azt hinné, őseik Arpáddal együtt jöttek be Magyarországra. Az is bizonyos, hogy a tót népköltészet szép, szebb a csehnél, irodalmuk is fejlett és ez a fejlődés magyar támogatás mellett történik. A cikkirő bizonytalannal nem tud arról, hogy magyarok és magyar érzésű hazafias tótok nagyszerű tót irodalmi társulatot is alakítottak Budapesten, hogy magyar pártfogás alatt egész sereg tót lap és könyv jelenik meg. Nem járunk tehát sem a botokulokhoz, sem a nyám nyám négekhez, ha néprajzot akarunk művelni s éppen a tót nép a magyar tudományos, sőt szépirodalomban is (Mikszáth!) nagyon szép helyre jutott.

Ez így helyes, így van jól, de ezzel nem jár együtt az, hogy minden jött ment agitálva már most azt diktálja nekünk, hogy tanuljunk tótul. Ez a gyöngye felszólítás voltaképp hazabeszélés Árvába, Trencsénbe és tóra fordítva annyit jelent: tótok, ne tanuljatok magyarul! Az izgatónak az a jó, ha a tót nem tanul meg magyarul, mert akkor rájuk van utalva.

A tót nép nem idegenedett el a magyartól, a cseh-tót dandár címében is a „tót” cégér közönséges hazugság. Az elidegenedés csak akkor következne be, ha a tótok közt is szabadon engedjük garázdálkodni a Juri-gákat. A horvát nép addig volt magyar érzésű, míg a Csáj Lajosok és Jellacsicsok bujtogatásaira szabad kezét adott Bécs. A tót ma még nagyjában egészében magyar érzésű. Vigyázzunk, addig tartsuk távol a kutmérgezőket, míg van tőlük mit megmenteni, míg nem elkésztett igyekvés: torkukra forrasztani a visszavonást szító szót.

Mangra érsek nagybeteg.

Budapestről jelentik: Mangra Vazul nagyszebeni g. keleti érsek nagybeteg. Házi-orvosát sürgősen hívatta.

E nyomon indulva, megtudtuk a következőket:

Mangra Vazul nagyszebeni érsek, mióta elfoglalta székét, állandóan gyengélkedett. — Elsősorban nem fiatal ember, kemény politikai és egyházi küzdelmeken ment keresztül a hajdani képviselő, aki, míg érsek lett, támadások középpontja volt. Ezek is megviselték az erős férfit, aki igaza tudatában állotta a harcot. Mióta azonban Nagyszebenbe költözött, nem jól érezte magát az új levegőben, amely tele volt néma gyűlölettel és alattomos roszindulattal ellene, aki megjósolta, hogy mi lesz Románia sorsa, ha nem hozzánk csatlakozik. Hiába figyelmeztette erre a románokat, nem hallgattak rá s most rákenik a jóslat beteljesülésének minden ódiumát. Vad román ellenszenv között él az ősz érsek, aki különben Nagyváradot sze-

rette, itthon volt ennek a városnak enyhe kulturlevegőjében, egymást megértő társadalmában. Ott más világ van s a levegő megmérgezett.

Harcok örölték meg Mangra érseket, aki már régebben irt volt házi-orvosának s bizalmasának, Popovics Miklós dr ezredorvosnak, hogy egészsége megrendült s jöjjön, látogassa őt meg. Popovics szíves örömet eleget tett volna a meghívásnak, de katonai szolgálata nem engedte s nem is sejtette, hogy kiváló barátja veszedelmes beteg.

Tegnap este azonban rövid szavu táviratban kérte Mangra Vazul érsek, hogy azonnal menjen Nagyszebenbe, mert állapota aggasztó, beteg és levert. Az erős férfinak ez az őszinte vallomása arra bírta Popovics Miklós drt, hogy szabadságot kért s elutazott Nagyszebenbe Mangrához, aki egy küzdelmes élet végén visszavágyik a Körözs partjára, jó emberek közé.

Menekülés

Szibéria hómezőiről.

Hosszu levelet hozott a posta a napokban Nagyváradra egy fiatal uriaszonyhoz s azóta egy boldog asszonnyal több van itt. A levél az urától Zsolnáról, aki honvédszászlós s megírja a levélben, hogy megmenekült Szibériából s most Zsolnán van kétheti vesztegár alatt.

Örömmámorról beszél a levélíró, mely elfogta, mikor nemzeti zászlóval fellobogózt vonatok beutott Zsolnára. Három és fél esztendeig idegen országban, hitvestől, gyermektől, családtól távol, Szibéria hómezőin, csonttá fagyasztó hidegben élni! Elképzelhetni ezután, mily boldogító érzés lehet: itthon lenni — írja a levélíró. Már mikor az osztrák határon kivonult csapatok várták vonatunkat és a katona zene (hja, csak a Gotterhalte után) rázendített (végre mégis!) a *Himnuszra*, éreztük, hogy a lelkünk egy új világba röpi. Ez az érzés még fokozódott, mikor átléptük a magyar határt! Összeszorul az ember szíve, ujjong a lelke s az ember nem tudja mit csinál, csak azt veszi észre, hogy könnyel a szemében imádkozik.

Ott hagytam végre Oroszországot, de a magam erejéből. Február 14-én indultam el Irkuckból, mint hivatalosan neuraszténiásnak elfogadott félinvalidus, hogy Dánián át hazajussak. El is érkeztem február 27-én Simbirszkbe, egy Moszkvához két napi vonatjárásra eső városba. Itt volt a gyűjtőhelye a magamfajta betegeknek. Itt vártuk elszállításunkat.

De időközben Oroszországban életre kelt a vörös gárda-intézmény. (Itt a levélíró oly szomorú dolgokat ír a vörös gárda összetételéről, amiket közölni ma még nem lehet.) Rémes dolgok történtek egyik-másik táborban. Simbirszkben is megakadályozták elszállításunkat. Így ért engem rettenetes viszonyok között, éhezve, nyomorogva a május 22-ike. Ekkor határoztam. Eladtam mindenneműt, ami sejtetné bennem a fogoly tisztet.

Vettem orosz katonaruhát és jegyet váltva, egy piszkos zsákban a hátamon néhány legszükségesebb fehérneművel, mint egy közönséges orosz közkatona, utra keltem.

Az orosz nyelvet már elég jól elsajátítottam. Beültem egy tyepuskába. Ez aféle marhavaggon, amilyenben a legajlasabb, legpiszkosabb orosz népsöpredék utazik undorító piszkokban. Ide a kalauznak éleveszélyes bejönni jegyet vizsgálni.

Igy érkeztem meg Inzába, ahol egy éjet töltöttem. A harmadosztályú váróterem csupasz, hideg kövezetén, szennyes, büzös orosz katonák között fekve vártam a reggelt. Le sem hunytam a szememet. — Szerencsére a vörös gárdisták az utasok rémei nem jelentkeztek. Ott feküdtem, szíva a mahorkát. (Az orosz dohánynak csufolja, teának látszik s van benne falevél, gyaluforgács, zabszár.) — Néha néha a mellettem fekvő orosz oda dörmögött: *Tovaris, dajkurity!* (Polgártás adj dohányt!) Persze odalöktem neki.

Inzából aztán reggel ismét vonatra szálltam és egy napi utazás után elérkeztem Moszkvába. Nagy kő esett le a szívemről, amikor Moszkvában a kórházba bemenekültem. Itt már saját orvosaink vannak, a kik kieszközlék az odamenekült tiszték hazaküldését. Itt 10 napig voltam. Itt is gyönyörű állapotok vannak egynyolcad font kenyérnek csufolt száma, zabhéj, korpakeverék a napi adag. Hogy mily kevés ez az egynyolcad font, mutatja az, hogy két és fél font tesz ki egy kilogrammot. Hus hónapszámra nem lehet kapni, zsír nincs, csak faggyu. Egy káposzta levesért hus nélkül, 2 kis darab borjuszert kenyér nélkül fizettem 22 koronát. Tíz nap után ismét vonaton ültem s több napi utazás után megérkeztem Ieronyolodva, testileg megtörve, mint egy orosz koldus. De végre itthon vagyok.

* Uridivat Czillér Imre Nagyváradra. Férfi- és fiukalapok, nyakkendők, ingek, gallérok, kézelők, zsebkendők, harisnyák, sétatobok, bőrdaruk, pénztárcák, esőköpeny, esőernyők, acélárúk, legolcsóbban. *Tisztviselőknek árkedvezmény.* d

Kik jegyezték Hadikölcsönt?

Kényszeríteni kell a felmentett hadivagyonosokat.

A háboru és a háborus konjunkturák „megfelelő” kihasználása igen sok élelmes embernek beütött. Vannak nagyon sokan, a kik a háboru alatt olyan eredményes közgazdasági tevékenységet fejtettek ki, hogy néhány ezer koronából álló vagyonuk óriási-lag megsokasodott s a háboru aranyhegyén át olyan magas karriert értek el a meggazdagodás terén, amelyről azelőtt még álmodni sem mertek.

Csak természetes a törekvés, hogy a háboru költségeinek egy részét ezeknek a hadimilliomosoknak és hadi százezreseknek a kontójára kell írni. Meg azoknak a kontójára, akik különböző címeken mint felmentettek éltek át idehaza a háboru keserves küzdelmeit s itthon fáradoztak a vagyongyűjtés nehézségeivel.

Voltak mindkét kategóriából eddig is, de kevesen, akik megnövekedett vagyonuknak egy részét önként vitték a haza oltárára s nagy összegű jegyzéseikkel előmozdították az előző Hadikölcsön sikerét. De igen nagy azoknak a száma, akik százezreket, sőt milliókat szedtek össze, de a Hadikölcsönök jegyzésénél elégnék tartották, ha öt, tíz, vagy huszezer korona jegyzésével leróják a haza iránti köteleességeiket.

Most, amidőn nyolcadszor fordul az állam az ország lakosaihoz, Hogy Hadikölcsön jegyzéseikkel segítsék elő a négy éves háboru sikeres befejezését, ezeknek a háborus konjunkturák, valamint a felmentésük által élvezett előnyök révén megvagyonosodottaknak alkalom nyílik, hogy nagyobb összegű Hadikölcsön jegyzése által pótolják eddigi mulasztásaikat és pedig önként és ne várják, míg erre erkölcsi kényszer által szoríttatnak.

Ha ezt elmulasztják, módot és eszközöket kell találni, hogy nagyobb áldozatra szoríttassanak. — Mert az mégsem lehet, hogy amikor az egyszerű polgárság, sőt a harcoló katonák is derekasan sietnek a haza felhívására teljesíteni hazafias köteleességeiket, addig azok, akik csak a hasznát foglalták le a maguk részére a nagy világégésnek, pár ezer korona alamizsnát óhajtanak adni a haza oltárára.

A felmentettek egy része — tisztelet a kivételeknek — arra használta fel kedvező helyzetét, hogy a polgárságnak a háborus viszonyok nehézségei folytán különben is keserves megélhetési küzdelmét még jobban megnehezítve, százezreket, sőt milliókat harácsoljon össze, de a terhektől megszabaduljon.

Ezeket, ha már büntetni nem lehet, — kényszeríteni kell, hogy a nyolcadik Hadikölcsön jegyzéséből megfelelően kivegyék részüket. Ezt parancsolja az igazság.

* Tavasz szepiők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitreszerek ellen biztos az IPO-krem. Ára 4 kor. és szappan Vióra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

Velence-tartományban a csata tovább folyik.

Olasz harcér.

Velence tartományban a csata folyik. A Piave-front legnagyobb részének elestét az ellenség szívós kitartással vezetett ellen-támadásokkal viszonzta. — Állásainkról a Eossetta-csatorna mentén az Oderzo-Treviso mellett és a Montellon elkeseredett küzdelem folyik.

A Montello-vidéken a harc időnként a nagy Karszt-csaták hevességéig fokozódott. Az olaszok rohamoszlopaikat helyenként hat-szor hajszolták előre. Nagy veszteségek az ellenséget tartalékainak rendszertelen harc-bavitelére kényszerítette. Minden erőfeszítése hiábavaló volt.

Boroevics tábornagy hadcsoportja nem-csak teljesen megtartotta a kivívott álláso-kat, hanem még Scharitzer gyalogsági tá-bornok hadosztályaival a Treviso felé vezető vasutól délre vissza is vetette tovább nyu-gat felé az olaszokat. Assiagótól délkeletre is hasonló kudarcral rohamoztak ismételtén az olaszok, mint az előző napokban. Külö-nös dicsérettel emlékeznek meg a csapat-jelentések a harci repülőknél a harcban és felderítő szolgálatban való közreműködé-séről.

Harci repülőink közül Brumevszky ka-pitány 33. és 34-ik, Linke főhadnagy 25-ik, Fiala főhadnagy pedig 23-ik légi győzelmét aratta.

A vezérkar főnöke.

Meghiusult francia áttörési kísérletek.

Berlin, június 20. A miniszterelnökség hadosztály távirata. A nagyfőhadiszállás elönti:

Nyugati harcér.

Ruprecht bajor trónörökös hadcsoportja: Az egész fronton növekedett este az ellenség tevékenysége. A tüzérségi tevékenység feléledt.

Nagyobb gyalogsági csapatok számos szakaszon előretörték vonalaink ellen. Visz-szavertük őket.

A német trónörökös hadcsoportja. — Az ellenség ismételt kísérletét, mely Chateau Thyerry-től északnyugatra a Clignon szaka-szon való áthatolásra irányult, tüzelésünk-vel megheiusítottuk. A front többi részén a harci tevékenység mérsékelt határok között maradt.

Gallwitz tábornok hadcsoportja: Or-nestől délnyugatra az ellenség éjjeli előretö-réseit visszautasítottuk. A Maas és Muse között saját rohamcsapataink mélyen beha-toltak Seicheprey mellett az amerikaiak ál-lásaiba és az ellenségnek súlyos vesztesége-ket okoztunk.

Berthold százados 36-ik légi győzelmét aratta.

Ludendorff, első főszállásmester.

A Strasser-per.

Temesvár, június 20.

— Saját tudósítónktól. —

A temesvári hadosztálybíróóság előtt fo-lyó Strasser-féle perben tordai Molnár Gé-záné után a bíróság Kenyeres Sándor bizto-sítási tisztviselőt hallgatta ki, aki annakide-jén mint őrmester teljesített szolgálatot a katonai kórházban.

A tárgyalást vezető Kardoss százados hadbíró figyelmeztette a tanut, hogy a Stras-serné elleni pör tárgyalásán lényeges vallo-mást tett, fontolja meg itt is szavait.

Kenyeres Sándor elmondotta, hogy a kórházban főleg a husadagok miatt voltak észrevételek, de ha panasz történt, ő nyom-ban intézkedett, hogy a hiányt pótolják. — Tény, hogy az átvonuló csapatok nem kap-tak ennivalót, de ez fizikailag lehetetlen is volt, miután az aznapi főzés mennyiségét mindig egy nappal előbb állapították meg. Hogy ezeknek a ki nem szolgáltatott étel-adagoknak az árát felszámította-e Strasser, azt nem tudja.

Ezután a vörös keresztos hölgyek fel-adatairól beszélt. Szerinte hölgyeknek nem ellenőrző szerepe volt, hanem az volt a fel-adatuk, hogy odahassanak, hogy az ételek ne kifőzészserűek, hanem a házikosznak megfelelők legyenek. — A hölgyek ez irányban mindent meg is tettek és észre-vételeiket hetenkint Berkovits René dról közölték.

Arra a kérdésre, hogy az ételadagok hiá-

nya késleltette-e a betegek gyógyulását. Kenyeres így felelt:

— Erről szó sem lehet, mert a nagy-váradai hölgyek és pedig Ternyei Antalné, Bognár Sándorné, Darvas Imréné, Mihelfi Lajosné, Mihelfi Pálné, Gyöngyössi Istvánné, Hegedüs Jánosné, Buzás Józsefné, Schönfeld Lajosné, Wiener Jenőné telefonúzenetre olyan bőségesen küldtek ennivalókat a beteg kato-náknak, hogy azok gyakran elrontották a gyomrukát. Minőség tekintetében a kórházi koszt is jó volt.

— Miért tettek mégis a hölgyek fel-jelentést? — kérdezte a tárgyalás ve-zetője.

— Strasser ominózus, súlyos hibát kö-vetett el akkor, amidőn Balogh Barna ezre-des feleségével brutálisan bánt és a kórház-ból való kidobással fenyegette. Ez volt egyik vétké. De súlyos malőrja is volt, az, hogy ő volt az első ember, aki sokat keresett a háboruban s ez nagy averziót keltett iránta. Strasser különben is rossz modoru ember volt. Baj volt még az is, hogy egy parancs folytán a hölgyektől elvették a panaszköny-vet, egy másik parancsban pedig Molnár Gé-zánét tették meg a hölgyek vezetőjévé, akik nem szívesen mentek panaszra Mol-nárnéhoz. Mindezek hozzájárultak ahhoz, hogy a hölgyek Strasser ellen megtegyék a fel-jelentést.

Ezután Kirch főhadnagyról beszélt a tanu. Elmondta, hogy Kirch előbb Strasser-rel is brutálisan bánt, később azonban, ami-kor Strasserhez került kosztra, brutálítását a katonákra vitte át. Pofozta nemcsak a be-tegeket, de a szolgálatra a kórházba vezé-

nyelt katonákat is. Ha panaszkodtak, akkor nem kaptak enni.

Schatz Jakab dról elmondta a tanu, hogy izgulékony, modortalan, de feltétlenül becsületes és jószívű ember volt, akit a tul-ságos munka tett idegessé.

Ezután Schatz Jakab, Teutschländer hadbiztos ügyeire került a sor, de ezekre vonatkozólag a bíróság zárt tárgyaláson hall-gatta ki Kenyeres Sándort.

A tanut végül megeskették.

Indokok cipóm javítása tárgyában.

Tekintetes Cipőhivatal!

Cipóm javítása tárgyában utasítottam, hogy mielőtt érdemi döntést hozna a tekintetes Hiva-tal terjesszem elő részletes indokolásomat.

Kénytelen voltam kérelmemmel háborítani a nagytekintetű Hivatalt először is azért, mert nem tartozom egyik küzdő párthoz sem. Sokáig tün-nődtem, kihez csatlakozzam, míg elhatároztam, hogy passzív maradok annál is inkább, mert nincs választóijogom.

Kérem cipóm talpának restaurálását, mint polgári életem utalványozását. Egyszer sem vol-tam lezárva, a keddi zsirkiosztásnál pedig eltör-ték két oldalbordámat. Zsirt azért még se kap-tam. Tisztelem a Cipőhivatalt s bizom Stagi Kál-mán urban, valamint Merza urban, hogy cipóm nem cserélik fel például egy csizmával.

Méltóztassanak tekintetbe venni, hogy valami-ként minden ország támassza és alapköve a tiszta erkölcs, azonképp támasza cipóm a haris-nyámnak s harisnyám a cipőmnek. — Ez utóbbi csak két hétig áll fenn, mert a harisnya, mely-lyel Cziller Imre megtisztelt felmondta a szolgál-atot. A harisnya ugyanis pókhálóharisnya volt, direkt pókhálóból szöve.

A javítást indokolja a németek nyugati of-fenzívája, továbbá a Piave menti állás mai hely-zete, amely biztató reménységet nyújt a további küzdelemre, de mikor mérlegelni tetszik a körül-ményeket, nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az aszfalt kijavítása elodázhatatlan és első-rendű kötelesség én szerintem is.

Kegyeskedett felhívni, hogy terjesszem elő minden inkokaimat, melyekkel támogathatom ci-póm följavítását, nem akarok elhallgatni sem-mit. Nem rábeszélés eme részletezés célja, hanem a meggyőzés az igazság fegyverével. Négy gyer-mekem közül kettő volt beteg, a doktorok анги-nát gyanítottak, de a szakácsné zöld barackot ál-lapított meg, mit is kérek javamra irni a cukor-osztálynál.

Figyelembevendőnek tartom a nyári szinkört is, amelyről a háládatlan utókor és a polgármes-ter szeret megfélekezni, pedig valamikor azzal feküdt és azzal ébredt, hogy mondjam, valóság-gal gyomrában feküdt a nyári szinkör.

A kevésbé fontos körülmények felsorolásá-val nem akarom az igen tisztelt Hivatalt terhelni, pártatlanságom jellemzésére még sem hallgatha-tok el semmi apróságot, mert sosem tudhatja a laikus közönség, hogy mi ragadja meg, a jogászi elme élességét és tisztánlátását. Ezért — és ki-zárólag csak ezért, anélkül, hogy súlyt méltóz-tatnék rá helyezni, utolsó indoknak főlemelitem, hogy cipóm régi talpa teljesen lerongyolódott, ujjaim az aszfaltot gázolják, ismétlem azonban, hogy ezt csak teljes tárgyilagosság kedvéért mon-dtam, főindokaim felül vannak.

Bör Leó.

A vetőmagról.

Irta: Zetelaki Máté Imre.

Azt a hosszú kálváriát, melynek siralmas stációit könnyezve s aggódó kétségek között járja végig a magyar gazda a háboru szomorú éveiben, amikor elérkezik az ősz s megjő a tavasz és a szépen megszántott, megművelt földjébe nincsen vetőmagja, mert azt az intéző köröktől nem kapja meg idejében, elkerülhetné minden gazda, ha aratás-kor elsősorban vetőmagszükségletét biztosítja magának.

Az eddigi, de különösen a jelenlegi requirálási rendelet nemcsak, hogy nem állja útját a vetőmagszükséglet biztosításának, de kifejezetten intézkedik az ezirányú szükségletek meghagyása tekintetében.

A hiba elsősorban az előrelátás hiánya. A gazda azzal együtt, amit a rekvirálók szemel elől elrejtett, kecségető horribilis árakért, termésének javát eladja s nem gondol arra, hogy jövőre csak úgy lesz jó termése, ha vetőmagul a termés elejét tartja vissza, termésének másik részét a gazda, cselédeivel együtt megeszi.

Hogy milyen keservesen lakol meg rövidlátásáért, azt bizonyíthatja saját maga, négy éves háborus tapasztalataival, amikor nagy munkával megművelt földjébe szükséges őszi vetőmagvakat még októberben se s a tavasziakat még igen gyakran áprilisban sem kapja meg s az a veszély fenyegeti, hogy szorgalmas munkája dacára földje vetetlen marad.

A hiba másik eredője, hogy a vetőmag termelésére és annak kezelésére — kivéve nagybirtokosainkat — a gazda gondot nem fordít s ahhoz nem is ért.

A vetőmag termelésre és kezelésre nézve vagyok bátor közölni szakemberek és gazdák tapasztalatai alapján kialakult s követségre ajánlható rendszert s irányelveket, — melyekre a vetőmagtermelésnél figyelemmel kell lenni.

A vetőmagnak teljesen kifejlődött, érett, egészséges, sulyosnak, gyom- és minden sérüléstől mentesnek kell lennie.

A vetőmagnak szánt magot még az aratás előtt kint a mezőn kell kiválasztani, még pedig onnan, hol a vetés szépen áll, a kalászkok nagyok, szépen fejlődtek és hol gyom nincs. Ezt a részt hagyjuk teljesen beérni, külön hordjuk be, kézi cséplővel csépljük ki s jól megrostáljuk.

Ügyeljünk arra, hogy a vetőmagnak kiszemelt kévék többször meg ne ázzanak, — mert a megázott mag csakhamar megdagad, úgy kévében megindul a csírázás s elveszti a vetőmag csíráképességét.

A drága pénzen szerzett vetőmagvaknál igen gyakran hiányzik a csíráképesség, mert hiszen aki eladja, az nem törődik a más kárával. Innen is láthatjuk, mily fontos, ha vetőmagszükségletünket saját magunknak biztosítjuk.

Nagy gondot fordítsunk a vetőmagvak tisztaságára. Sajnos, különösen kiscgazdáinknál gyakran tapasztalunk e téren hanyagságot s látunk náluk vetőmagot, mely tele van millió és millió gyommaggal. Ne csudálkozzunk aztán, ha gyomos lesz a vetés, hisz a gazda maga vetette el.

Legcélszerűbb a vetőmagot először egy közönséges rostán a szeméttől, gyomtól el-

választani, azután egy olyan rostára szórni, mely a magvakat sulyuk szerint osztályozza, mely rostát egy pár gazda összeállva könnyen megszerezhet. A szelelő rosta által kiválasztott legsúlyosabb magvakat alaposan kitriőzzük, vagyis kiválasztjuk a gyomot és a törött szemeket. Így azután gabonánk legjavát, a legsúlyosabb szemeket választottuk ki vetőmagnak.

A vetőmagvak kiválasztásánál tehát nem a nagy magvakra, hanem a legsúlyosabbakra fektetjük a fősúlyt, mert a sulyos magvaknak nagyobb levén a liszt tartalma, a csira abból tovább táplálkozhatik.

A vetőmag elkészítését nagy gondal végezzük, mert ha nem így teszünk, bekövetkezik az a régi igazmondás: „Ki gyomot vet, gazt arat”.

Elvetés előtt mindenesetre csirapróbát teszünk. Egy tányérba posztódarabot teszünk, erre válogatás nélkül 100 magot olvasunk s posztódarabba befedjük, a posztót állandóan nedvesen tartjuk s meleg helyre tesszük, így 2—3 nap múlva a jó mag csírázásnak indul.

Mielőtt a vetéshez kezdenénk, a vetésre kiválasztott magot ujólag rostáljuk át s so-hase feledkezzünk meg a buza pácolásáról, mert a pácolással pusztítjuk el a buza nagy ellenségét, az üszögöt. A buza pácolásához sok szert ajánlanak, de legcélszerűbb és leg-egyszerűbb végezni a most oly nehezen beszerezhető kékkövel.

Pácolás a következő: Egy hektó vízhez egy kilogram rézgálicot keverünk s a pácolásra szánt búzából egy takarmányos kézikosárra valót veszünk elő s ezt kosarastól bemártjuk a gálicos vízbe. Itt 5—10 percig tartjuk s közben a búzát kezünk között dörzsöljük s a víz tetejére felemelkedett közsö-gös és hitvány szemeket leszedjük, összegyűjtjük. Amikor minden szem búzát átmostunk a kád felett lecsorgatjuk a vizet. A jól lecsorgatott búzát padlózott helyen vékonyan eltergetve, szikkadni hagyjuk. Ezt a munkát mindaddig folytatjuk, míg az összes vetőmagunkkal így elbántunk.

A pácolás közben összegyűjtött üszögös szemeket, a munka végétől el kell égetni. Ügyelnünk kell, hogy pácolás közben a búzához közel csibe vagy más állat ne jusson, mert a gálicos víz mérge s attól ember és állat elpusztul. Sebeskézzel ne nyuljunk bele mert ez is bajt okoz. A pácolás után fennmaradt vizet a trágyára kell önteni, mert ennek trágyaereje van.

Ha a buza csörgősre kiszáradt, akkor ez a vetésre készen áll. Nedves búzát semmikor sem, de különösen száraz időben ne vessük el, mert nem kél ki.

A vetőmag idővel elfajzik. Ezért időnként változtatni kell a magot. Legjobb ezt is ismert, biztos helyről venni, de semmi-estre sem a háboru alatt.

Legújabb fűzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál
lehet beszerezni.
Rákóczi-ut, (Korona
gyógyszertár mellett)
Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

Cipészek figyelmébe.

A m. kir. miniszterium a cipőkészítő és cipőjavító munkák folytonosságának biztosítását célzó hatósági intézkedésekről 2133—1918 M. E. sz. alatt a következő rendeletet bocsátotta ki:

A kereskedelemügyi miniszter, vagy felhatalmazásával a törvényhatóság első tisztviselője a cipőkészítést vagy a cipőjavítást indokolatlanul megtagadó, vagy az elvállalt munka elvégzését szándékosan késleltető cipészeket, ideértve a cipőgyártó és cipőjavító vállalatok birtokosait is, arra kötelezheti, hogy cipészüzemüket minden berendezésével (szerszámok, gépek stb.) együtt az evégből kijelölt hatóságoknak vagy személyeknek (egyének, cégnek) térítésére használatra átadják, feldolgozásra való anyagkészletüket és a szükséghez képest egyes szerszámokat vagy gépeiket pedig térítésért tulajdonul átengedjék és őket valamint személyzetük tagjait arra is kötelezheti, hogy akár a használatra átengedett üzemben, akár más hasonló üzemben szakmájuknak megfelelő személyes szolgálatot (1914. L. t. c. 5. § a 1915 XIII. t. c. 2. §) teljesítsenek. Ugyanigy szakmájuknak megfelelő személyes szolgálatra kötelezhető minden cipészipari munkás is.

Az előbbi bekezdésben említett intézkedések akár együttesen, akár külön-külön is elrendelhetők.

Az első bekezdés alapján kötelezettnek járó térítést a kötelezettséget megállapító hatóság állapítja meg.

A törvényhatóság első tisztviselőjének a jelen §. alapján hozott határozata ellen közlésétől 15 nap alatt birtokon kívül fellebbezésnek van helye a kereskedelemügyi miniszterhez.

Az iparhatóság azt a cipőkereskedőt, aki cipőkészletének árusítását a törvényhatóság első tisztviselőjének megállapítása szerint indokolatlanul abbahagyja, valamint azt a cipésmestert, aki a cipőkészítést vagy cipőjavítást a törvényhatóság első tisztviselőjének megállapítása szerint indokolatlanul megtagadja vagy az elvállalt munka elvégzését szándékosan késlelteti, iparának gyakorlatától meghatározott időre, de legfeljebb a háboru egész tartamára eltilthatja. A hatóság ezt a tilalmat visszavonhatja.

Aki a kereskedelemügyi miniszternek, vagy a hatóságnak jelen rendelet alapján kibocsátott rendelkezését megszegi, az, amennyiben cselekménye sulyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető. E kihágás miatt az eljárás közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Nagyvárad, 1918 június 15-én.

Rendőrkapitányi hivatal.

Hol kell bejelenteni a mustot?

A nagyvárad m. kir. pénzügyigazgatóság megkeresése folytán a város közönségének tudomására hozom, hogy a m. kir. pénzügyminiszter ur 26084—1911. sz. rendeletével a következőket rendelte el:

1. Ha a termelő mustot vagy a bort a nélkül, hogy azt a termelési helyben bepincézte, illetve beraktározta volna, más községbe szállítja és az ott lévő helyiségeiben pincézte be, illetve raktározza be, úgy a bejelentést az 1918. évi I. t. c. 10. §-ának 1. bekezdése értelmében abban a községben kell megtenni, amelyben a mustot vagy a bort bepincézte illetve beraktározta. Ehez képest tehát a must vagy a bor kezelése körüli teendőket annak a községnek kell végezni, — amelynek területén a mustot vagy a bort a

termelő bepincézte, illetve beraktározta és így a törvény 13. §-ában beszédesi és kezelési költség fejében megállapított hektoliterenkénti 2 — korona ugyancsak azt a községet illeti meg.

Ha azonban a termelő a mustot vagy a bort az első bepincézést, illetve beraktározást követően további beraktározás végett ismét egy másik községbe szállítja el, úgy — a szabadraktárba való elszállítás kivételével — az adót az első bepincézés, illetve beraktározás helyéről való elszállításakor le kell fizetnie.

Ugyancsak az elszállításakor kell lefizetnie az adót akkor is, ha a termelő a mustot vagy bort bepincézés, illetve beraktározás nélkül a termelés helyén eladja és onnét elszállítja.

2. Az 1918. évi I. t. c. 1 §-ában foglaltak szerint a bortermelési adó tárgya a bormust vagy az ugyanezen t. c. 5. §-ának 1 pontja szerint pedig a bortermelési adó fedezésére az van kötelezve, aki belföldön bormustot vagy bort termel, miért is szőlő vagy szőlőcsefre után adó nem jár s az adó önérthetileg csak akkor követhető, ha a szőlőből vagy cefréből must, illetve bor állított elő és attól követelendő, aki a mustot, vagy bort előállította.

Nagyvárad, 1918 május 22.

Rimler Károly.
polgármester.

Belányi Imre levele Konstantinápolyból.

Magyar napok a török fővárosban.

Belányi Imre mérnökhadnagy levelet írt Konstantinápolyból, ahonnan ismét az ázsiai harctérre távozott. Levelében érdekesen emlékezik meg többek közt a király sztambuli látogatásáról is. Ezeket írja:

A török főváros most fényesen mozgalmas napokat élt meg. Királyunk és királynénk látogatása emelkedett hangulatban tartotta török barátainkat. Érdekes, hogy eme látogatás alkalmával elsősorban a török magyar rokonszenv jutott előtérbe. Rengeteg volt a magyar zászló, de főképp az új Galata hid feljárdójánál ékes magyar nyelven a következő felírás pompázott: „A török főváros milliányi népe szíves örömmel üdvözli falai között a dunai monarkia fenkölt uralkodóját és nejét.”

Ő felsége maga ezt a hangulatot azzal előzte meg, hogy magyar lovassági tábornoki díszben vonult be az Aranyszarv ragyogó városába s környezetében csak úgy pompázott a sok díszmagyar.

Nekem, átutazó tisztnek, kevés szerepem jutott s a kedves izgalmas napok egyikén magamban sétáltam a Taxim-kert irányában. Egyik automobil a másik után robogott el mellettem a díszesen fellobozótt házsorok között. Nem készültem nagy sétára, mégis gondolataimba merülve egyszerre a Boszporus felett találtam magamat. Egy utkanyarulatnál váratlanul bukkant elém a legszebb panoráma, amit festő elképzelt. Aléltam a tájékozó Boszporus, jobbkéz felől átlátom az egész török fővárost, szemben velem az ázsiai parton Szkutari Haidar pasa, Kadiköj. Balkéz felől egy néger templom romjain német altiszt üldögél egy görög leány mellett. Ime, itt ölelkezik a muzulmán légkörben, az óklasszikus emlékek romjain a fiatal hellenizmus a jelenkor fanton realizmusával!

Ezt csak szépen mondtam!

De most Isten veled, Európa. Még holnap látom Haidar pasából partjaidat, de azután 10 hónapig az ázsiai pusztaságok sárga pasztel színeivel kell megelégednem. Az Isten alkotta természetben mindig lehet szépeket tálalni.

HÍREK

* **Palánkay Károly itthon.** Palánkay Károly tanácselnök, aki ezeltől egy évvel önként jelentkezett katonai szolgálatra, a honvédelmi miniszter felmentette a zalaegerszegi fogolytáborban viselt tisztségétől. Palánkay, aki tartalékos főhadnagy, már visszaérkezett Nagyváradra s Balás Elemér dr. törvényszéki elnök megtette az előterjesztést, hogy a kitűnő tanácselnök az igazságszolgáltatáshoz mielőbb visszakérülhessen s megkezdhesse hasznos és értékes működését.

* **Az új közvetlen katonai gyorsvonat.** Már megemlékeztünk az új katonai gyorsvonatról, mely naponként közlekedik Nagyváradról Békéscsabán, Szegeden, Újdombováron, Pragerhofon át Trientbe, illetve Udinébe és vissza. Az új vonat teljesen katonai jellegű s egyenesen az olasz frontról jön, illetve oda megy, hogy a szabadságot katonák közvetlen kocsikban utazhassanak haza és a szabadságról visszatérők a harctérre. Az új vonat Nagyváradtól Gyékényesig és Gyékényestől Nagyváradig korlátolt számban polgári utasokat is felvesz. A polgári utasok részére egy I. és II. oszt. AB. koci és két III. osztályu koci van a vonathoz csatolva 15 első, 30 másod és 120 harmadosztályu utas részére. Ennél több polgári utast semmiesetre sem vesznek fel. A katonai személyek, akik az olasz frontra vagy onnan utaznak, kötelesek ezt a vonatot használni s például Budapesten keresztül nem is utazhatnak ezután.

* **Szolgálati díszérem Fenyő Sándor főtisztnek.** A király Fenyő Sándornak, a nagyvárad városi királyi járásbírósa irodafőtisztjének 40 éves szolgálata jutalmául a szolgálati díszéremet adományozta. Ez a kitüntetés páratlan a nagyvárad igazságszolgáltatásban, csak kiváló és pontos tisztviselőknek adományozzák. A királyi kitüntetés megemlíti, hogy a kitüntetett megbízhatósága, alkalmazhatósága által, továbbá azzal, hogy derék tisztviselőket képzett ki az igazságszolgáltatás számára 40 év alatt s hivatali kötelességeit pontosan teljesítette rászolgált arra, hogy megjutalmaztassék. A kitüntetés híre a bíróságon nagy örömet keltett, mert Fenyő Sándort mindenki szereti s azóta mióta István fia, tartalékos zászlós a galíciai harctéren elesett, ez az első örvendetes híre, amely némileg megvigasztalhatja a derék tisztviselőt.

* **Hadiözvegyek trafikja.** A pénzügyminiszter rendelkezése szerint minden hadiözvegy hetenként 750 korona értékű dohány- és szivarát kap a nagytőzsdéből, amelynek tulajdonosa, Lindenbaum Ignác minden törvényes kedvezménnyel segíti őket, hogy boldoguljanak. E 700 koronából 200 korona értékű mindennemű pipadohányt kapnak a hadiözvegyek, ezenkívül mindenféle szivart a legfinomabb s a legolcsóbb fajtából. A hadiözvegyek figyelmeztetést kaptak, hogy ne essenek a többi trafikosok hibáiba s mindent adjanak ki a közönségnek, mert bajba esnek. Glück Vilmosné trafikja ügyében a pénzügyi hatóság a kérvényt felterjesztette a pénzügyminiszterhez vélemény nélkül. Nem

volt egyetlen jóindulatu sora sem egykori főtisztjének, az igazán hősi halált halt Glück Vilmos özvegyének számára. Talán azért, mert az engedélyt megtagadni lehetetlen.

* **Bagolypille pusztítja a vetést.** A sáskajáráshoz hasonló veszedelem érte a sarkadi és erdőgyaraki gazdákat. Egy ritkán fellépő, de annál kártékonyabb rovarfajta a vetési bagolypille milliói lepték el Sarkad és Erdőgyarak határában a földeket és a gabonában, valamint a cukorrépában már is rendkívül nagy károkat okozott. Nagy Zoltán sarkadi főjegyző tett először jelentést a nagy-szalontai főszolgabíróshoz s jelentésében előadta, hogy a kártékony rovarok oly rendkívüli mértékben elszaporodva lepték el Sarkad határában a vetést, hogy egy éjjel 10—15 hold gabona vetést vagy cukorrépa táblát is teljesen elpusztítottak. Jelentés érkezett a főszolgabíróshoz s jelentésében a vetési bagolypille tömeges fellépéséről, de e községben a kár eddig oly nagy mértékűt nem ért el, mint Sarkadon. Csanády Jenő főszolgabíró tegnap a jelentés beérkezése után azonnal előterjesztést tett Fráter Barnabás vármegyei alispánnak a bagolypille kiirtása céljából a közérő haladéktalan kirendelése iránt.

* **Kabaré a Püspök-fürdőben.** A kies fekvésű Püspök-fürdő üdülő- és gyógyulást kereső vendégei folyó hó 22-én, szombaton este jótékonycélu kabaré estélyt rendeznek. Az estély tiszta jövedelmét a m. kir. 4. ik honvéd és a cs. és kir. 37. ik gyalogezred özvegyei és árvái alapja javára fordítja az estélyt rendező közönség. A kabaré est iránt Nagyváradon is élénk érdeklődés mutatkozik s arra igen sokan rándulnak majd ki a városból is.

* **Katonai előléptetések.** A király tartalékos hadnagyokká nevezte ki Sajtó Imre, Erős Antal, Szilassy Sándor, Farkas Jenő zászlósokat. Dr. Dénes Sándor főhadnagyot a király századossá nevezte ki a 39. honvéd tabori tüzérezrednél.

* **Halálozás.** Mikes Ferencnek, a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara nyugalmazott gondnokának felesége szül. Szoboda Hildegardé életének 61. évében hosszas és kínos, de keresztény türelemmel viselt szenvedés után Kispesten elhunyt. Mikes Odön, lapunk volt munkatársa a „Hangya” budapesti központi főtisztviselője édesanyját gyászolja az elhunyt derék kiváló urinóban.

* **Jótékonycélu hangverseny a vak katonák javára.** Bleyerné Garzó Adél zeneiskolája 1918 június 23-án, vasárnap este fél 9 órakor tartja évrőzáró hangversenyét Vomácska József, a kiváló zenetanár és Sefcsik mester kitűnő tanítványának Weisz József hegedűművész közreműködésével a vármegyei háza dísztermében. Már több ízben volt alkalmunk a Bleyerné féle zeneiskola növendékeinek hangversenyében gyönyörködni, mely mindig tökéletes művészi élvezetet nyújtott. Ezúttal még fokozottabb mérvben nyilvánul meg a közönség érdeklődése, mert a vasárnapi hangverseny tiszta jövedelmét a háboruban megvakult hős katonák javára kívánja az intézet vezetősége adományozni. A hangversenyen a vendégművészekon kívül az intézet legkiválóbb növendékei fognak közreműködni, köztük első sorban Nagy Irénkét és Krausz Ellát a két kiváló és talentumos fiatal koloratur énekesnőt kell kiemelnünk, kik művészi énekükkel már több ízben frappirozták városunk zeneszerző közönségét. Értékes száma lesz még a hangversenynek Zuckermann Anna, Barta Ninus és Biszterszky Erzsike, Lebovits Böske, Zuckermann Böske, Kardos Klári és Reich Lili zongorajátéka. Jegyek válthatók a Hegedűs Hírlap-irodában. Zsöllye 5 kor., kőrszék 4 kor., támlásszék 3 kor., állóhely 2 kor.

* **Uj hadnagy.** A király *Farkas Jenő* 4. honvéd gyalogezredbeli zászlóst hadnaggyá nevezte ki.

* **Előkészületek az új élelmiszerjegyek kiosztására.** Az 1918—1919. évi élelmiszerjegyek kiadásának alapját képező összeírás április 15—22 iki időközben eszközöltetett. Miután pedig a lakosság egy része május 1 én lakását változtatta, felhívom a város közönségének ezen részét, hogy új lakásának pontos megnevezését 1918 június 18-tól 11-ig saját érdekében a közlélmiszerügyi osztálynál (Teleki utca 3) földszinten annál is inkább jelentse be, nehogy az új élelmiszerjegyek részükre kézbesíthetők ne legyenek. Ugyancsak jelentkezzenek ugyan ezen időben mindazok, akik bármely okból az április 15-től 22-ig terjedő összeírás alkalmával összeírva nem lettek és ezt korábbi hirdetőnyelmeim alapján se jelentették be, Nagyváran, 1918 június 17-én. Lukács Ödön polgármesterhelyettes.

* **A Nagyvárad Hatósági Munkaközvetítőben** (Reáliskola-utca 4.) Telefon 16-80. 1918 június 19. *Foglalkozást kap:*

Asztalos segéd 1, gépkezelő (motork.) 8, bádósgosogéd 2, bányamunkás 1, cipész 1, fodrász 1, gyárimunkás, napszámos 19, keresk. alkalmazott (kereskedő segéd, utazó) 5, kádár 5, kovács 9, kocsis 3, könyvelő 1, lakatos 1, munkásnő 25, molnár 1, szabó (férfi és női) 9, szeszfőző 1, szolgazemélyzet (hetes kocsis, kihordó 17, iparostanuló (fiu és lány) 37, keresk. tanuló 8, gépirónó 2, könyvkötőleány 3, kazánfűtő 1, benzinmotorkezelő 1, kárpitos 2, kavicbányamunkás 2, pincár 1, pincérleány 2, hentes a városi üzemenél 1, kalapos 1, cukrász 1, mozdonyvezető 1, pék 2, gazdasági kulcsár 2, házmester 1.

Foglalkozást keres: bádósgos 1, cimfestő 1, fodrász 1, gyárimunkás, napszámos 6, gépirónó 7, géplakatos 2, hentes 1, házvezetőnő 2, kárpitos 3, kereskedelmi irodai alkalmazott 18, kovács 3, kocsis 1, pénzbeszedő 1, munkavezető (alépményhez, ács) 2, szabó 4, szolgazemélyzet (hetes, kocsis, kihordó) 7, iparostanuló (fiu és lány 11, ács 1, pincér 1, pék 1, molnár 1, szeszfőző 1, mozdonyvezető 1, pénztárnoknő 2, kulcsár 1, keresk. tanuló 2, fűtő 2, kőműves 1, korrepetitor 1.

A közvetítés, amely ingyenes, csak délelőtti történik.

* **Asta Nielsen a Vigadóban.** A Vigadó mozgósínház igazgatósága hozzászoktatta a közönséget, hogy minden alkalommal a legérdekesebb filmeseményeket ismertesse meg, de a mai új műsor érték és szenzáció tekintetében a legutóbbi hetek vonzó programjait jóval felülmúlja. Asta Nielsen az utólréhetetlen nagy tragika egyik legutóbbi rendkívüli hatású szerepét játssza a Szenevélyes asszony című megrendítő drámában, ebben a minden ízében modern tragikus erejű színjátékban. A nagy művésznőnek ez a filmszerepe a külföldi szaksajtót élénken foglalkoztatta és a nagy szabású filmet sietve igyekeztek megszerezni a magyar mozgósínházak. Köztük elsősorban biztosította az új Asta-filmet a Vigadó, mely ma esti programján hozza színre.

Az ősemler. (Fantasztikus film-újdonosság az Apollóban) Ama magyar filmek sorában, amelyek az újabb exporttal jutottak a külföldi piacra, már megjelenésekor rendkívüli feltűnést keltett. Az ősemler című megdöbbentő fantasztikus filmtörténet, mely egy bravuros ötletből csattan ki. Ezt a pompás fantasztikumot ma fényes műsorán mutatja be az Apolló.

* **Villaszerü** új magánház nagy udvar és nagy kerttel sürgősen eladó. Azonnal is beköltözhető. Sz. Jeromos-u. 1.

* **Jó bizonyítványokkal** rendelkező megbízható egyén hivatalos szolgái minőségben állandó alkalmazást nyer az Egyesült Bank és Takarékpénztárnál, Bémer-tér 4.

* **Fényképészeti** lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

* **Pemete- és hársfámézcukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Arany kereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

* **Tyukszemirtő** három nap alatt elmulaszt tyukszemét, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B.

* **Poloskairtó Noksín** biztos, kipróbált, megbízható poloskák irtására. Ára 2-40 K, nagy üveg 5 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

* **Ruhafesték** valódi két oroszlan H védjegyű minden színben kapható. Ára 70 fillér. Viszonteladók árengedményben részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7-B.

* **Őr** lakással és jó fizetéssel felvétetik a Fekete sas részvénytársaságnál. Jelentkezni csak délután 3—5 óra között a részvénytársaság irodájában, Saspassage 22. számú lépcső, I. emelet.

* **Kiadó üzlethelyiség.** A Zöldfa épületben a volt kávéházi helyiség (körülbelül 300 négyzetméter terület kiadó. Értekezhetni a „Fekete Sas és Zöldfa r.t.” irodájában, Saspassage 22. sz. lépcső, I. emelet. Telefon 14-00.

Haltenberger Vilmos

kelmefestő és vegytisztító gyáranak második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

* **Tanulságos római olajlenyomatú levelező-lapok** 19 féle változatban kapható a „Tiszántúl” kiadóhivatalában, darabonként 30 fillérért.

Kossuth Lajos-utca 2. sz. házban (Szent László-téren) **korcsma, vendéglő és bodegának** kiválóan a kalmás üzlethelyiség hosszabb időre bérbeadó. Bővebb felvilágosítás a Polgári Takarékpénztár r.t. nagyváradai cégnél nyerhető.

* **Ne dobja ki** pénzét új ruhákért, mert a kitűnően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Arany kereszt gyógyszerárában, városháza mellett.

Butorozott szobák kiadók Zöldfa-épület emeletén. Értekezhetni a szobakezelőnőnél.

VILLAMOS VASALÓK és FŐZŐK

megérkeztek, remekszép üvegcillárok mindennemű villamos vezetékek és égők legolcsóbb napiárban szereltetnek

STERN VILLAMOS VÁLLALATA
Szt.-János-u. 20. Telefon 556.

* **Nőiszabóság — Divatterem.** Elegáns costumok, estélyi és utcai ruhák, aljak, blouzok legszebb kivitelben méret után készülnek. Átalakítások is elfogadtnak. Tisztviselő-családoknak kedvezmény. Czillér Imre áruházában.

Teljesen gyakorlott gyors és gépirónó a Nagyvárad Agrár Takarékpénztárnál azonnali alkalmazást nyer.

* **Meghívó.** A Biharmegyei és Nagyvárad Nemzeti Kaszinó évi rendes közgyűlést 1918 július 2-án kedden d. u. 6 órakor tartja meg a kaszinó helyiségében (Tisza Kálmán-tér) a következő tárgysorozattal: 1. Zárszámadások, 2. Költségvetés, 3. Választások és 4. Esetleges indítványok. Az igazgatóság.

Beraktározás.

Áruk, butorok, termények stb. hosszabb vagy rövidebb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kívül bős- és szárazpincék, istállók, kocsiszinek is állanak rendelkezésre. A beraktározott árukat tűz- és betörés ellen biztosítjuk. Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T.
beraktározási osztálya.

Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.
TELEFONSZÁM: 14-00.

IRODALOM

A Legjobb Könyvek vezet a magyar könyvpiacra a népszerűségben. Ami érdekelt és irodalmi termel a magyar és a világ szépirodalom, az mind megjelenik a Legjobb Könyvekben. A magyar klasszikusok sorozatát pedig most nyitotta meg „Ahol a pénz nem lsten” egy teljes Jókai regény a Legjobb Könyvekben. Egyes szám ára 70 fillér.

A kigazda többtermelése. Irta rudi-nai Molnár István. Hamarosan egész irodalma keletkezett a többtermelés égetően sürgető, fontos kérdésének, ám a legcélravezetőbb és lepraktikusabb vezérfontait e téren Molnár István fenti könyve adja a kezünkbe. Az országos hírű szakember művének három fő részében a mezőgazdasági többtermelésről és annak tényezőiről, a növénytermesztés terén, való többtermelésről, valamint az állattenyésztés terén való többtermelésről szól, akképen mindent felölelve, ami a többtermelés nagy ügyével kapcsolatban van. A jeles könyvet a Szent István-Társulat adta ki. Ára 3 korona.

Mindenkit érdekel, aki olvas. Az Érdekes Ujságnak azaz ujtása, hogy a lap minden számában egy teljes kis regényt közöl. Nagy Endre maga illusztrálta rovata, rengeteg olvasni való, friss aktuális képek sokasága van ezenkívül minden számban. Az Érdekes Ujság pályázatai pedig mindig eseményei a magyar társadalomnak és irodalomnak. Az Érdekes Ujság egyes száma 80 fillér. Előfizetés egy negyedévre 10.—korona.

Rajzok. Irta Heyermans Hermann. Fordította Csitáry Béláné. A Szent-István Társulat kiadása. Ára 2-40 K. A hírneves holland írónak tizenöt novelláját tartalmazza ez a könyv és pedig az író műveinek legszebb gyöngyszemeit. A napsugaras, mosolygó, boldog élet derűs alakjainak és jeleneteinek vidám zenéje csendül fel e könyv lapjairól s ha ez a zene egyszer másszor meghatóan és szomorúan komolyodik is, az összhang mindig zavartalan, a harmonia mindig teljes és tiszta marad. Csitáry Béláné mesteri fordításában az eredeti szépségek csak még szembe-tűnőbbé, még gyönyörködtetőbbé váltak.

A „Vasárnapi Ujság” június 16-iki száma rendkívül érdekes képeket közöl: Zádor István odeszai rajzát, felvételeket a Chemin des Dames elfoglalásáról, a margitszigeti hadikiállításról, a sajtóhadiszállás képkiállításáról, Róna József szobrászművésznünk műterméből, a budapesti tanítógyűlésről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Berkes Imre most meginduló pompás regénye, Radó Antal verse, Barcsai Fehér Géza novellája, Ben nett angol regénye, Farkas Zoltán képzőművészeti cikke. Egyéb közlemények: Veres Pálné most leleplezett szobra s a rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 10 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

A Föld. Elbeszélés. Irta: Pokorny Margit. A magyar föld népének, a magyar falunak mai életét biztos, erőteljes vonásokkal rajzolja meg a jeles tehetségű író e hosszabb elbeszélésében. Ez a könyv többet ad a pusztá fantázia csillogó szappanbuborékjainál, ebben az üres, csupán elszórakoztató mesemondásnál jóval értékesebbet kapunk; dokumentumokat arról, hogy a sok esztendő háborus világos pása mily hatást váltott ki a mi földünk népéből s ez a legtöbb vért áldozott nép mily energiával állja és győzi a végleges viaskodást. Ez az írás gyönyörű himnusza a magyar népnek, mely a magyar földhöz hasonlóan termékeny életerejével mindig újjá születik és minden csapáson diadalmaszkodik. A Föld a Szent István Társulat kiadásában jelent meg, ára 2 korona.

Színház.

Heti műsor:

Péntek: Az ördög. (Sik Rezső fellépte.)
Szombat délután: Csárdás királynő, (Sik Rezső fellépte.)
Szombat este: Tainfun.
Vasárnap délután: Takarodó. (Sik Rezső fellépte.)
Vasárnap este: Cigányprimás (Sik Rezső fellépte.)

Dutkai Zaza Lyon Lea cimszerepében új névvel találkozunk: *Dutkai Zazával*, Gazdy Aranka tanítványával. A szinpadí név alatt kétségtelen drámai tehetség rejtőzik. Ha érzett is a fellépésén a kezdő, de egyuttal megérezett az igazi tehetség is. Organuma kellemes, fellépése biztos, alakító tehetsége van, csak hát bizony még sokat kell tanulnia. De azt sejtjük, a fáradság nem fog kárba veszni.

Szigeti Jolán szerződötése. Szigeti Jolánt, Tompa Béla tanítványát, aki a Szigligeti színházban az Pbsitosban sikerrel vendégszerepelt, Heltai Jenő késmárki szinigazgató szerződötette szubrettnek.

Ma este Molnár Ferenc páratlan sikerű színműve, az Ördög kerül színre, amelynek cimszerepét Sik Rezső játsza. A jelentősebb női szerepben Polgár Mariska és Hevesy Mariska lépnek fel.

Sik Rezső Ferkója a Csárdáskirálynőben egyike azoknak a rendkívül sok melegséggel és páratlan előkelőséggel megjátszott szerepeknek, amelyek a nagyváradi közönség előtt feledhetetlenül kedvessé tették Sik

Rezsőt, aki ezt a szerepet legközelebb szombaton délután játsza.

Bayerlin Takarodója, amelynek csak a közelmúltban történt felelevenítése oly nagy hatást keltett, legközelebb vasárnap délután kerül színre az őrmester szerepében Sik Rezsővel.

A Cigányprimás. A Cigányprimás című közkedvelt operette vasárnap este kerül színre. A cimszerepét Sik Rezső játsza, aki már oly sok zuger tapsvihart aratott ebben a pompás szerepben.

Taifun. Minthogy közbejött akadályok miatt az e hétre tervezett Szurmay-est egyelőre elmarad, szombaton este Lengyel Menyhért nagyhatású japán tárgyú drámája, a Taifun kerül szíre. Takerámót Sik Rezső fogja játszani, akinek ezt az alakítását is, a múltban a legmelegebb óvációkkal honorálta a közönség. |

A kis szeleburdi. A budapesti Városi színház egyik nagy sikert aratott operettje: A kis szeleburdi, amely csak nem rég nap nap mellett zsufolt házakat vonzott a székes fővárosban. Ez a bájos zenéjű operette legközelebbi újdonsága a Szigligeti színháznak, amelynek operette együttese a legnagyobb ambícióval készül. A kis szeleburdi bemutatójára.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

A Körösharsányi gyilkosokat elítélték. Nyesztor József királyi ügyész vádbeszéde után Medvigy Gábor dr védő terjesztette elő Nyiry Lajos védelmét. A védő a Körösharsányi magyar vért emlegette, s azt, hogy a tanuk pártállás szerint, ki melyik csoportba tartozik, vallanak. Tóth Ferenc dr védő M. Nagy József vádlottat tejfelesszájú kölyöknek nevezte s felmentést kért. Az esküdtek késő éjjel hozták meg verdiktjüket, a vádlottakat, mint tettetársakat erős felindulásban elkövetett halált okozott súlyos testisértés büntetésben mondták ki. Büntösöknek s ez alapon a bíróság Nyirit 2 évi, M. Nagy Józsefet 2 évi és 8 havi börtönre ítélte. Vádlottak az ítéletet tudomásul vették, a védők ellenben fellebbeztek.

Nyilttér.*

Med. Univ.

Dr. ADONYI JENŐ
fogorvos fogorvosi rendelője
(Zöldfa) Hlatky Endre-utca 2. sz.
alatt (Deutsch K. I. ház).

RENDEL: d. e. 9-12-ig.
d: u. 2-6-ig.

Elsőrendű Életés Járadék biztosító-

részvénytársaság, mely a népbiztosító ágazatot orvosi vizsgálat nélkül erősen kultiválja, Nagyváradon fiókot nyitni szándékozik, melynek vezetésére alkalmas vezető-titkárt keres. Ajánlatok körülményes életleirással Eckstein Bernát hirdetési irodában, Erzsébetkörút 38. „Nyugdíj” jeligére küldendők. Discretio biztosítatik.

APOLLÓ mozgószínház

MA
Az ősemler
filmdráma 3 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 1/27 órakor kezdődnek

VIGADÓ mozgószínház

MA
Szenvedélyes asszony
társadalmi dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 1/27 órakor kezdődnek

URÁNIA mozgószínház

MA
Szünet.
Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 1/27 órakor kezdődnek

HETI ÁRJEGYZÉK:

Porcellán mozsár ütővel	12.-
Majolika gyümölcsállvány 6 tányérral	15.-
Majolika tálca fogóval	8.-
Majolika cukortartó diszes	8.-
Majolika gyümölcskészlet	8.-
Vizes készlet csiszolt üvegből	12.-
Boros	12.-
Likör	12.-
Befőttes készlet kristály fehér	12.-
Gyümölcs készlet kristály üvegből	12.-
Majolika fali sótartó színes	8.-
Majolika vizeskancsó színes	10.-
Kenyérkosár színes üveggel	10.-
Chinaezüst cukortartó	10.-
Chinaezüst gyümölcsállvány	10.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágázték	5.-
Majolika diszfigura	5.-
Porcellán főzőlábas	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	50.-
Kávészakészlet színes aranyozással	50.-
Feketéskészlet színes aranyozással	50.-
Ebédlőkészlet felszerelve sz. aranyozással	150.-
Hidegélvágott készlet sz. aranyozással	40.-
Mosdókészlet színes finom diszitással	50.-
Falitükör színes aranyozott kerettel	80.-
Asztali-lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő-lámpa teljesen felszerelve	80.-
Teáspohár chinaezüst foglalásban	8.-
Teáscsésze színes finom aranyozással	4.-
Kávészakészlet	4.-
Köpcésésze	5.-
Főzőlábas barna tűzálló füllel	5.-

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt víztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képkerekek, Ablaküvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben!!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és diszműáru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. l.

Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaság

Hadi és hadikölcsön biztosító osztálya.

A m. kir. Honv. Miniszterium Hadsegélyző hivatalának ellenőrzése alatt az elesettek özvegyei és árvái érdekében és javára.

Biharmegyei Központja:

Nagyvárad, Ezredévi Emlék-tér 2. szám 1. em.

Hadikölcsön jegyzés biztosítással kapcsolatban.

A bankoknál eszközölt jegyzéssel egyenlő értékkel bir.

Intézetünk módot nyújt mindenkinek kis összeggel nagy összeget jegyezhetni és amelt saját magáról és családjáról is gondoskodhatni.

Aki pl. 1000 kor. hadikölcsön-biztosítást köt, 15 éven át évenként egészben csak 49-50 koronát tartozik fizetni. Ha a fél ezen időt megéli, úgy őt magát illeti meg az 1000 koronás hadikölcsön, ha bármikor előbb halna meg, akár itthon, akár a harctéren, úgy azt azonnal halála után családja kapja ki, minden utánfizetés nélkül.

10000 koronáig orvosi vizsgálat nélkül köthető hadikölcsön biztosítás. Bélyeg vagy póttileték nem fizetendő.

Bármikor beszüntethető, a befizetett összeg, ez esetben sem vész el.

Hadikölcsön biztosítást köthet minden 15-60 éves egyén, nemre való tekintet nélkül.

Mindenemű felvilágosítással készséggel szolgál a

Magyar Országos Biztosító Intézet r-t. Biharmegyei Kirendeltsége

Nagyvárad

Ezredévi Emlék-tér 2. sz. 1. em. Telefon 11-85.

Eladó házak!

Fürdő-utcán 16. és 22. számú két sarokház eladó.

Felvilágosítást nyújt:

dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-utca 15. sz.

Telefon-szám: 4-16.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálló épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója. — Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

BIHARFÜRED

klimatikus gyógyhely,
nyaralótelep és
télisporthely

f. évi július 1-én

új bérlő kezeiben, renoválva,
villanyvilágítással, új villával

megnyílik.

Igazgató: **Glasner Miksa**
Ótátrafüred volt. titkára

LEGF. BUZACSRIZ,

folyékony „ARGOS” csiriz, faszeg,
mindenféle CIPÉSZKELLÉK, BŐR-
TALPVÉDŐK stb. Legf. CSONTENYV

kapható Stern Miklós bőrhulladék
üzletében Nagyvárad, Zöldfa-u. 9. sz.

Vidékiek kérjenek árajánlatot

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészítő
felelősséggel a Donát-telep
ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépírásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata:
a Kossuth Lajos-utcai trafikban
ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mi-
előtt szét nem néztünk a Sajtó
hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN

Támogassuk ezen új vállalatot!!!

Mocsáry Sándor

TELEFON: 1404.

Zöldfa-épület, utcai helyiség.

Villany- és vízvezetékszerelő,
bádogos, lakatos, műszerész és
bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Eleckrotechni-
kai cikkek, 1/2 Wattos Wolfram-
szálas Tungstram-égők, villanyvasa-
:: lók állandóan raktáron. ::

Elsőrendű

Raffiaháncs és Cellulóze- papírsineg

szólóköttözés-
hez kapható:

Wechsler Adolf és Társa R.-T.
fűszer- és gyarmatáru nagykereskedésében.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Befizetett részvénytőke 1.000.000 kor.

Elfogad takarékbetéteket köny-
vecskékre és folyószámlára és
azt előnyösen kamatoztatja. Le-
számítól váltókat. Engedélyez
előnyös feltételek mellett jelzá-
logkölcsonöket törlesztésekre.
Előleget ad értékpapírokra.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világitási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.